

## **Høringsnotat om ytterligere gjennomføring av konglomeratdirektivet (dir. 2002/87/EF)**

Ved lov 10. juni 2005 nr. 43 ble det vedtatt de lovendringene som var nødvendige for i norsk rett å gjennomføre deler av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringsselskap og investeringsselskap i et finansielt konglomerat m.m. (konglomeratdirektivet). Lovendringene omfattet også enkelte bestemmelser i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF om supplerende tilsyn med forsikringsselskap i en forsikringsgruppe (forsikringsgruppedirektivet). Direktivene og bakgrunnen for lovendringene er beskrevet i Ot.prp. nr. 58 (2004-2005). Lovendringen trådte i kraft 1. januar 2006.

Øvrige deler av konglomeratdirektivet er tenkt gjennomført i forskrifter eller avtale med andre lands tilsynsmyndigheter. Temaet i dette høringsnotatet er de forskriftene og de forskriftsendringene som er påkrevd for gjennomføringen. Følgende emner er omfattet av notatet:

1. Ny konsolideringsforskrift
2. Ny forskrift om plikt for finansinstitusjoner, verdipapirforetak m.fl. til å rapportere om risikokonsentrasjoner og eksponeringer mot deltakende og tilknyttede foretak mv.
3. Internkontrollforskriften (forskrift 20. juni 1997 nr. 1057)
4. Diverse forhold
5. Administrative og økonomiske konsekvenser
6. Oversikt over forslag til forskrifter og forskriftsendringer

Kredittilsynet utarbeidet i 2004 et forslag til høringsnotat om gjennomføring av konglomeratdirektivet. Ved brev datert 16. februar 2004 sendte Finansdepartementet notatet på alminnelig høring med frist til 19. april 2004 for merknader. Notatet inneholdt flere forslag til forskrifter og forskriftsendringer. Enkelte av disse forslagene må justeres av hensyn til det endelige lovvedtaket. Dette notatet tar sikte på å presentere et fullstendig forslag til forskrifter og forskriftsendringer som er nødvendig som følge av konglomeratdirektivet.

Endringene sammenliknet med høringsnotatet fra 2004 har først og fremst sammenheng med at en valgte å unnlate å definere enkelte begreper i loven. Det var i den sammenhengen ikke forutsatt realitetsendringer.

Notatet inneholder ikke forslag til endringer som følge av det kommende kapitaldekningsregulverket (Basel II).

### **1. Ny konsolideringsforskrift**

Kravet til konsolidering ved anvendelse av soliditetskrav fremgår av finansvl. § 2a-9, som nå lyder:

”En finansinstitusjon skal ved anvendelsen av regler om kapitaldekningskrav og andre soliditets- og sikkerhetskrav, foreta konsolidering etter reglene i paragrafen her når den har en kapitalinteresse i et annet foretak eller er underlagt felles ledelse som et annet foretak.

Kredittilsynet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra første ledd.

Ved konsolidering av datterselskaper skal konsernregnskap basert på prinsippet om full konsolidering legges til grunn. Ved konsolidering av annet enn datter-

selskaper, skal prinsippet om forholdsmessig konsolidering legges til grunn. Kredittilsynet kan i det enkelte tilfelle beslutte at et datterselskap skal konsolideres etter prinsippet om forholdsmessig konsolidering dersom det kan godtgjøres at de andre aksjonærer og obligasjonseiere er finansinstitusjoner eller verdipapirforetak med tilstrekkelig soliditet, samtidig som ansvarsforholdet mellom aksjonærene og mellom obligasjonseierne er tilstrekkelig fastslått. Kredittilsynet kan gi pålegg om konsolidering også for andeler ned til 10 prosent.

I tilfeller hvor det ikke foretas konsolidering etter første ledd, skal det for eierandeler på minst 10 prosent avsettes en kapitaldekningsreserve på 100 prosent av balanseført verdi. Kredittilsynet kan gi pålegg om slik kapitaldekning også for eierandeler på mindre enn 10 prosent.

Har en finansinstitusjon skutt inn ansvarlig kapital utenom aksjekapitalen i annen finansinstitusjon, som alene eller sammen med en eierandel i finansinstitusjonen tilsvarende 10 prosent eller mer av dennes samlede ansvarlige kapital og det ikke skal foretas konsolidering etter første ledd, skal det avsettes en kapitaldekningsreserve på 100 prosent av balanseført verdi. Kredittilsynet kan gi pålegg om slik kapitaldekningsreserve også når samlet eier- og lånekapital som nevnt i første punktum, utgjør mindre enn 10 prosent. Kongen kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i dette ledd.

Kredittilsynet kan ved forskrift fastsette nærmere regler om gjennomføringen av konsolideringen eller avsetning av kapitaldekningsreserve etter denne paragraf. Kredittilsynet kan ved enkeltvedtak beslutte at kapitaldekningskrav og andre soliditets- og sikkerhetskrav etter denne paragraf skal beregnes på en annen måte enn fastsatt i tredje ledd og i medhold av dette ledd.”

Kredittilsynet har foreslått at det fastsettes en ny konsolideringsforskrift som gjennomfører deler av konglomeratdirektivet i norsk rett, og som omhandler både kapitaldekningsreglene og solvensmarginreglene. Forslaget omfatter også konsolideringsplikt for verdipapirforetak og erstatter den eksisterende konsolideringsforskriften (forskrift 25. mars 1991 nr. 214). Forskriften er foreslått hjemlet i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 og verdipapirhandelloven § 8-12.

Oppdatert forslag til ny konsolideringsforskrift følger som vedlegg 1. Forslaget bygger i hovedtrekk på forslaget som ble sendt på høring våren 2004, men er justert på enkelte punkter. Det er i første rekke tale om formelle, ikke materielle, endringer.

Sammenliknet med gjeldende konsolideringsforskrift og forslaget som ble sendt på høring våren 2004, er virkeområdet til forskriften i utkastets § 1 presisert slik at det omfatter også holdingselskap i finanskonsern som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav d. Disse selskapene regnes som finansinstitusjon i lovens kapittel 2a, men regnes for øvrig ikke nødvendigvis som finansinstitusjoner. Sammenliknet med eksisterende konsolideringsforskrift er det nytt at også verdipapirsektoren underkastes forskriftsreglene. Virkeområdet i § 1 er dessuten utvidet slik at forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning og holdingselskap som omfattes av verdipapirhandelloven § 8-12 første ledd nr. 3, har konsolideringsplikt. Presiseringen er ingen gjennomføring av noen EØS-forpliktelse, men er en konsekvens av at verdipapirhandelloven § 8-12 første og andre ledd etablerer en konsolideringsplikt i disse tilfellene.

Finansdepartementet uttalte i Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) på side 27: ”Departementet mener at det ikke bør innføres et generelt krav om tverrsektoriell virksomhet for å utløse

konsolideringsplikt. Det legges vekt på at det for institusjonenes soliditet er like viktig å anvende soliditetskrav på konsolidert basis uavhengig av om gruppen defineres som et finansielt konglomerat eller en forsikringsgruppe.” Dette standpunktet er avspeilet i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 første ledd og følges opp i forskriftsforslaget. Begrepet ”finansielt konglomerat” brukes ikke i lovverket, og det er heller ikke tatt med i forskriften. I stedet foreslås det å innføre begrepet ”finansiell gruppe”. Begrepet skal omfatte de foretakene som skal konsolideres i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 eller verdipapirhandelloven § 8-12. Det foreslås at finansiell gruppe defineres slik i **§ 2 første ledd**:

Gruppe av foretak som dannes ved at institusjoner som nevnt i § 1 første ledd, har en kapitalinteresse i eller er underlagt felles ledelse med et annet norsk eller utenlandsk foretak.

Det legges altså opp til at også norske institusjoner kan ha konsolideringsplikt med utenlandske foretak.

*Kapitalinteresse* foreslås definert som i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav h, jf. utkastets **§ 2 andre ledd**. Det vil si rettigheter til kapital i andre foretak, uansett om de er knyttet til verdipapirer eller ikke, som ved å skape en varig tilknytning til disse foretakene skal bidra til foretakets virksomhet, samt en direkte eller indirekte eierandel på 20 prosent eller mer av stemmerettene eller kapitalen i et foretak.

*Felles ledelse* er ment å skulle forstås på samme måte som i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav i, se forslaget **§ 2 tredje ledd**. Det vil si når to eller flere foretak ved avtale eller vedtektsbestemmelser er underlagt felles ledelse eller der de samme personene utgjør flertallet i foretakenes styrende eller kontrollerende organer, og disse personene har fungert i regnskapsåret og inntil det tidspunktet årsregnskapet ble utarbeidet.

Finansielle grupper som driver virksomhet innen både bank/verdipapirområdet og forsikringssektoren, reiser spesielle problemstillinger, spesielt med tanke på at det er slike grupper som kan falle innefor konglomeratdirektivets virkeområde. En slik gruppe defineres i forslaget **§ 2 fjerde ledd** som en tverrsektoriell finansiell gruppe. Denne avgrensningen blir brukt i utkastets § 7, jf. nedenfor. I motsetning til konglomeratdirektivet oppstilles det ikke noen terskelverdier for de ulike sektorene.

Forskriftsforslaget innebærer at det legges andre plikter på norske blandete konsern enn på utenlandske. Alternativet hadde vært å innføre et regelverk som forskjellsbehandler grupper som faller inn under konglomeratdirektivet, og grupper som ikke er finansielle konglomerater, for eksempel et finanskonsern uten forsikringsvirksomhet. Kredittilsynet oppfatter det slik at lovgiverne har bestemt at førstnevnte løsning skal velges, jf. Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) side 27, som ble sitert ovenfor.

Tilsvarende løsning der de blandete konsernene likebehandles uavhengig av om de tilfredsstiller direktivets definisjon av finansielt konglomerat, er også valgt i de øvrige nordiske landene.

Tidligere § 2a-9 første ledd begrenset konsolideringsplikten til finansinstitusjoner, verdipapirforetak, gård eller eiendomsselskap, investeringsselskap eller annet selskap med betydelige finansielle aktiva. Denne avgrensningen gjelder ikke etter den någjeldende

bestemmelsen, jf. Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) side 26. Forskriftsutkastet tar høyde for denne endringen.

**Paragraf 3 første ledd** er i hovedtrekk en ren gjengivelse av finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 første ledd.

**Paragraf 3 andre ledd** svarer til gjeldende forskrifts § 3 andre ledd og presiserer at konsolideringsplikten også gjelder for holdingselskap i delkonsern og for samarbeidende gjensidige forsikringsselskap og tilsvarende grupper som ikke er hierarkisk oppbygd på eiersiden.

**Paragraf 3 tredje ledd** gir Kredittilsynet kompetansen til å avgjøre om det foreligger konsolideringsplikt eller ikke. Bestemmelsen er lik någjeldende forskrifts § 3 tredje ledd.

**Paragraf 3 fjerde ledd** åpner for at Kredittilsynet kan bestemme at konsolidering skal foretas ved eierandeler ned til 10 prosent (i motsetning til grensen på 20 prosent som ellers gjelder) dersom eierdeltakelsen er å anse som en videreføring av en finansinstitusjons egen virksomhet. Regelen er hjemlet i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 tredje ledd siste punktum. En tilsvarende regel fremgår av § 3 fjerde ledd i eksisterende konsolideringsforskrift.

**Paragraf 3 femte ledd** er en gjengivelse av finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 andre ledd. Forslaget innebærer at Kredittilsynet ved forskrift eller enkeltvedtak kan gjøre unntak fra konsolideringsplikten etter § 3, og presiserer at den adgangen loven gir Kredittilsynet, fremdeles skal gjelde ved siden av selve forskriften.

I utkastets **§ 4 første ledd første til og med tredje punktum** refereres regler som fremgår av finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 tredje ledd første til og med tredje punktum. Datterselskap skal som hovedregel konsolideres fullt ut, mens andre eierinteresser enn datterselskap i utgangspunktet skal konsolideres forholdsmessig.

At konsolideringen også skal omfatte forpliktelser utenom balansen, fremgår av forslaget **§ 4 første ledd siste punktum**. Dette prinsippet fremgår også av gjeldende forskrifts § 4 første ledd andre punktum.

Utkastets **§ 4 andre, tredje og femte ledd** samsvarer med gjeldende forskrifts § 4 andre til og med fjerde ledd. Reglene gjennomfører og presiserer prinsippet om regnskapsmessig konsolidering.

I forslaget **§ 4 fjerde ledd** innføres en regel om at minoritetsinteresser kan medregnes i den grad det ikke er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av konsolideringsforskriften. Prinsippet åpner for at det kan pålegges å gjøre fradrag for minoritetsinteresser, noe som er i overensstemmelse med internasjonal tankegang om kapitaldekningsregelverket. Spørsmålet er berørt på side 16 i Kredittilsynets høringsnotat fra våren 2004.

Det fremgår av eksisterende konsolideringsforskrift § 4 femte ledd at middelkursen ved Oslo Børs siste dag i regnskapsperioden skal benyttes ved omregning av utenlandsk valuta til norske kroner når konsolidering skal skje med utenlandske institusjoner eller selskap. Finansnæringens Hovedorganisasjon ga i sitt brev datert 20. april 2004 i forbindelse med den forrige høringsomgangen uttrykk for at det bør legges inn en adgang til å benytte også annen offisiell kurskilde ved omregningen. Standpunktet er begrunnet med at blant annet det kan være

ønskelig med samme kurskilde gjennomgående når et norsk delkonsern inngår i et større konsern med utenlandsk spiss. I utkastets **§ 4 sjette ledd** legges det opp til at kursen som benyttes i selskapsregnskapet, skal legges til grunn ved omregning av utenlandsk valuta til norske kroner. Denne løsningen bør ivareta FNHs innvending.

Prinsippet i nåværende konsolideringsforskrift **§ 4 sjette ledd** (slik det lyder etter endring 20. februar 2005) om at verdivurderingsprinsippene i selskapsregnskapene for de operative selskapene skal legges til grunn ved konsolideringen, foreslås videreført i den nye forskriften, jf. utkastets **§ 4 sjuende ledd**. Bestemmelsen sikrer at overgangen til nye internasjonale regnskapsstandarder i konsernregnskapet, som gjelder fra 1. januar 2005 for selskap med børsnoterte aksjer og grunnfondsbevis, ikke får innvirkning på beregningen av kapitaldekningen på konsolidert basis før de nye standardene tillates anvendt i selskapsregnskapet, og korrigerende bestemmelser til de nye regnskapsstandardene ved beregningen av kapitaldekningen er på plass.

Et nytt punkt i vedlagte forskriftsutkast (**§ 4 åttende ledd**) er at det ved beregning av ansvarlig kapital på konsolidert basis skal tas hensyn til hvor effektivt den ansvarlige kapitalen kan overføres og gjøres disponibel på tvers av foretakene i gruppen, vurdert i sammenheng med formålet til kapitaldekningsreglene. Dette vil være en gjennomføring av det tekniske prinsippet som angis i konglomeratdirektivet vedlegg 1 romertall I nr. 2 punkt ii) tredje ledd. Det kan være aktuelt for Kredittilsynet å gi en forskrift om dette temaet, jf. den foreslåtte forskriftshjemmelen i utkastets **§ 8**, se nedenfor.

I likhet med forskriftsforslaget som ble sendt på høring våren 2004, foreslås det presiseringer av de soliditetskravene som gjelder for henholdsvis grupper som bare eller hovedsakelig driver bank- eller verdipapirvirksomhet (utkastets **§ 5**), grupper som bare eller hovedsakelig driver forsikringsvirksomhet (utkastets **§ 6**), og de tverrsektorielle finansielle gruppene som nevnt i utkastets **§ 2 fjerde ledd**. De sistnevnte gruppene foreslås regulert i **§ 7**.

De foreslåtte §§ 5 og 6 er bygd opp på samme måte. Forslagene er materielt sett i hovedtrekk i samsvar med dem som var inntatt i høringsnotatet fra våren 2004.

I henhold til utkastets **§ 5** skal soliditets- og sikkerhetskravene som vist til i finansieringsvirksomhetsloven **§ 2a-9 første ledd**, for andre institusjoner enn forsikringsselskap (det vil si for banker, finansieringsforetak, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning) inkludere forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.

For forsikringsgrupper presiseres det i forslaget **§ 6** at soliditets- og sikkerhetskravene som vist til i finansieringsvirksomhetsloven **§ 2a-9 første ledd**, skal omfatte forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak, forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringsselskaper og forskrift av 19. mai 1995 nr. 482 om solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper.

Det foreslås altså ikke her noen endring i det sønorske systemet der forsikringsselskap er underlagt både kapitaldekningskrav svarende til det som gjelder for kredittinstitusjoner, og solvensmarginkrav som følger av EØS-direktiv om forsikringsselskap. Finansnærings

Hovedorganisasjon gikk på side 5 i sitt brev datert 20. april 2004 i forbindelse med høringsomgangen våren 2004 i mot et slikt dobbeltsporet system. Spørsmålet er på generelt grunnlag tatt opp av Kredittilsynet i rapporten "Midlertidige kapitalkrav for norske forsikringsselskaper i perioden 2007–2009 – Aktuelle utfordringer for å sikre soliditeten i forsikringsselskapene", som ble oversendt Finansdepartementet ved brev datert 9. desember 2005. Det tas derfor ikke opp her.

Som tidligere påpekt, reiser finansielle grupper som driver virksomhet innen både bank/verdipapirområdet og forsikringssektoren, egne problemstillinger. Disse problemstillingene blir behandlet i forskriftsforslagets § 7. Det er ikke gjort noen materielle endringer sammenliknet med utkastet som ble sendt på høring våren 2004. Endringene som er gjort, er en følge av at betegnelsen "finansielt konglomerat" ikke brukes i lovverket.

Konglomeratdirektivet pålegger i vedlegg I romertall II i tilknytning til prinsippet om regnskapsmessig konsolidering at kapitalkravene skal beregnes for hver enkelt sektor. Dette tas det høyde for i utkastets **§ 7 første ledd**.

For de tverrsektorielle finansielle gruppene vil reglene i forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittforetak og verdipapirforetak (CAD-forskriften) gjelde for kredittinstitusjonene og verdipapirforetakene, men ikke for forsikringsselskap. Det skal da ved anvendelse av reglene om kapitaldekningskrav på konsolidert basis beregnes kapitalkrav etter CAD-forskriften for den delen av gruppens beregningsgrunnlag som følger av CAD-forskriftens regler, og som kommer fra foretak som omfattes av CAD-forskriften. Kapitaldekningskravet etter kapitaldekningsforskriften anvendes for den delen av den konsoliderte balansen som ikke omfattes av CAD-reglene.

Ansvarlig kapital skal beregnes etter forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak, se utkastets **§ 7 andre ledd første punktum**. For forsikringssektoren skal det i tillegg beregnes krav til solvensmarginkapital i henhold til forslaget **§ 7 andre ledd andre punktum**.

I **§ 7 tredje ledd** presiseres at gruppen skal oppfylle minstekravet til kapitaldekning på konsolidert basis.

Dessuten skal minstekravet til kapitaldekning innen hver sektor være oppfylt, jf. utkastets **§ 7 fjerde ledd**.

Forslagets **§ 7 femte ledd** gir regler om fradrag for ansvarlig kapital i en institusjon som andre institusjoner har skutt inn. Reglene skal sikre at samme ansvarlige kapital ikke teller med flere ganger når en gruppe ses under ett. Fradrag for ansvarlig kapital som forsikringsselskap i gruppen eier, skal gjøres etter de reglene som gjelder for forsikringsselskap. Reglene for andre institusjoner enn forsikringsselskap skal avgjøre fradraget i andre tilfeller. I denne sammenhengen regnes verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, som en del av bankgruppen.

Det foreslås i **§ 8** at Kredittilsynet gis en generell hjemmel til å gi forskrift eller enkeltvedtak som utfyller forskriften. Tema som kan være aktuelle for nærmere regulering er særlig hva som menes med "hvor effektivt den ansvarlige kapitalen kan overføres og gjøres disponibel på tvers av foretakene i gruppen", jf. utkastets § 4 siste ledd.

Utkastets § 9 har regler om ikrafttreden og opphevelse av den gjeldende konsolideringsforskriften. Det foreslås at forskriften trer i kraft 1. juni 2006. Kredittilsynet antar at det ikke er nødvendig med overgangsbestemmelser til forskriften.

## **2. Ny forskrift om plikt for finansinstitusjoner, verdipapirforetak m.fl. til å rapportere om risikokonsentrasjoner og eksponeringer mot deltakende og tilknyttede foretak mv.**

I Ot.prp. nr.58 (2004-2005) påpeker Finansdepartementet på side 15 i tilknytning til forsikringsgruppedirektivet (europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF):

”Med virkning fra 1. januar 2004 ble de norske eierbegrensningsreglene avløst av nye regler om eierkontroll. De nye reglene innebærer at det på angitte vilkår åpnes for eierandeler mellom 10 og 100 prosent, dvs. at det i større grad åpnes for eierskap som utløser konsolideringsplikt etter direktivet. Dette nødvendiggjør enkelte justeringer i norsk rett for fremdeles å oppfylle forsikringsgruppedirektivets krav om supplerende tilsyn og anvendelse av soliditetsregler på konsolidert grunnlag. Etter departementets vurdering er det nødvendig med en adgang for Kredittilsynet til å pålegge opplysningsplikt for uregulerte enheter som ikke er knyttet sammen i mor/datterforhold.”

Dersom det er et konsernforhold mellom den uregulerte eieren og finansinstitusjonen, pålegges det en opplysningsplikt for eieren i § 8 i forskrift 18. desember 2003 om eierkontroll i finansinstitusjoner. Bestemmelsens siste ledd lyder:

”Eierforetak har plikt til å gi de opplysningene som Kredittilsynet finner er nødvendig for å gjennomføre et hensiktsmessig og effektivt tilsyn med finansinstitusjonene i konsernet.”

Et alternativ kan være å endre denne forskriften for å følge opp Finansdepartementets vurdering som referert ovenfor. Kredittilsynet har kommet til at det er mer hensiktsmessig å gjøre de nødvendige endringene ved å gi i en helt ny forskrift som har som mønster forskrift 22. oktober 2001 nr. 1709 om forsikringsselskapers rapportering av eksponeringer med konsernselskaper og tilknyttede selskaper. Denne forskriften er fastsatt av Kredittilsynet. Forslag til ny forskrift følger som vedlegg 2.

Den nevnte eksisterende forskriften er hjemlet i kredittilsynsloven § 4. I medhold av kredittilsynsloven § 4b kan Kredittilsynet pålegge rapporteringsplikt for foretak som er

- tilknyttet foretak av (jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav f),
- deltakende foretak i (jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav g), eller
- tilknyttet foretak av et deltakende foretak i

blant andre finansinstitusjoner og verdipapirforetak. Plikten kan utløses bare hvis Kredittilsynet har bedt institusjonen under tilsyn om å få opplysningene, og disse ikke er utlevert.

Kredittilsynet foreslår at hjemlene i kredittilsynsloven §§ 4 og 4b brukes til å gi en generell forskrift som skal gjelde for rapportering. Reglene skal altså ikke gjelde bare forsikringsgrupper slik som i dag. Kredittilsynet viser til ovennevnte referat fra Ot.prp. nr. 58 (2004-

2005) side 15 og dessuten til proposisjonens sidene 20 og 31, der Finansdepartementet ga uttrykk for rapporteringsplikter i henhold til direktivet skal reguleres nærmere i forskrift. Vedlagte forskriftsforslag har dette for øye.

Når det gjelder rapportering av store engasjementer, er det gitt egne regler i forskrift 10. desember 1997 nr. 1388 om rapportering av kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer. Denne forskriften er innarbeidet i vedlagte forslag, jf. § 5, se nærmere nedenfor.

**Paragraf 1 første ledd** i vedlagte forskriftsutkast avgrenser virkeområdet til banker, forsikringsselskap, finansieringsforetak, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og holdingsselskaper til institusjoner som nevnt, som samtidig er tilknyttet foretak av eller deltakende foretak i en annen institusjon. Filialer av utenlandske institusjoner er omfattet for å sikre at også disse enhetene skal gi opplysninger når det er påkrevd, og i samsvar med EØS-reglene om fordeling av tilsynsansvar mellom hjemlandsstat og vertsstat. Institusjoner som har forbindelser med utenlandske foretak, er omfattet av forslaget på lik linje som om foretakene hadde vært norske. Dessuten åpnes det for at også institusjoner som for øvrig er underlagt konsolideringsplikt etter forskrift eller enkeltvedtak gitt av Kredittilsynet, kan pålegges rapportering i henhold til forskriften. Formålet med denne bestemmelsen er å få med de tilfellene i henhold til konsolideringsforskriften § 3 fjerde ledd der Kredittilsynet har bestemt at konsolidering skal foretas ved eierandeler ned til 10 prosent.

Når en institusjon under tilsyn er en del av et konsern, skal det ifølge kredittilsynsloven § 1 andre ledd første ledd føres tilsyn også med andre selskap i konsernet. Holdingselskap til finansinstitusjon som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav d, er omfattet av forskriftens § 1 første ledd nr. 7. Det foreslås i forskriftens **§ 1 andre ledd** at Kredittilsynet skal kunne kreve opplysninger i henhold til forskriften direkte av andre holdingselskap til finansinstitusjon, det vil si eierforetak, jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav e.

For de tilfellene at det ikke foreligger konsernforhold, men deltakelse eller tilknytning mellom foretakene, jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstavene f og g, foreslås det i utkastets **§ 1 tredje ledd** at opplysninger i henhold til forskriften også kan kreves av foretak som ikke er underlagt tilsyn av Kredittilsynet, men da bare dersom institusjonen under tilsyn er bedt om opplysningene først, og disse ikke er utlevert. Det foreslås at opplysningsplikten også skal gjelde tilsvarende for tilknyttede foretak av et deltakende foretak i en institusjon under tilsyn.

Når det gjelder definisjonene av deltakelse og tilknytning, vises det i utkastets **§ 1 fjerde og femte ledd** til definisjonene i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstavene f og g.

I utkastets **§ 1 siste ledd** foreslås det et unntak for Kredittilsynet til å unnta foretak fra rapporteringsplikten når særlige grunner foreligger. En tilsvarende bestemmelse fins i den eksisterende rapporteringsforskriften for forsikringsselskap.

Det foreslås ingen detaljregulering av hvilke opplysninger som skal rapporteres i henhold til forskriften. På grunnlag av konglomeratdirektivet foreslås enkelte minimumskrav.

**Paragraf 2 første og andre ledd** i forskriftsforslaget bygger på tilsvarende bestemmelse i den eksisterende rapporteringsforskriften for forsikringsgrupper. Det legges opp til at Kredittilsynet generelt kan kreve alle opplysninger rapportert som faller inn under



kredittilsynsloven §§ 4 og 4 b. I utgangspunktet skal rapportering skje årlig, men Kredittilsynet skal kunne bestemme en annen rapporteringshyppighet i særlige tilfeller. Det åpnes for at Kredittilsynet kan pålegge rapportering direkte til myndigheter i andre land som fører tilsvarende tilsyn som Kredittilsynet, se § 2 tredje ledd. Dette kan være aktuelt for eksempel når en utenlandsk tilsynsmyndighet er utpekt som koordinator for et finansielt konglomerat med virksomhet i Norge.

Konglomeratdirektivet artikkel 7 etablerer en plikt til å rapportere betydelige risiko-konsentrasjoner. Direktivet angir ikke hvilke risikoer som skal omfattes. Den uformelle nordiske "konglomeratgruppen" som omtalt i Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) side 11-12, har anbefalt at minst geografisk risiko, sektorrisiko og valutarisiko skal rapporteres. Kredittilsynet ser det ikke som nødvendig at dette inntas i selve forskriften. Det kan i stedet bli tatt hensyn til ved utformingen av rapporteringsskjemaet etter § 2.

Gjennom Statistisk Sentralbyrå, Norges Bank og Kredittilsynets felles rapporteringsordning Offentlig Regnskapsrapportering for banker, finansieringsselskap og kredittforetak (ORBOF) gir finansinstitusjonene allerede opplysninger om eiendelsposter fordelt etter land og etter institusjonelle sektorkoder. Tilsvarende gjelder for forsikringsselskap i henhold til Forsikringsselskapenes offentlige regnskaps- og tilsynsrapportering (FORT). I årsregnskapsforskriftene for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskap er det regler om at obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer skal spesifiseres på vesentlige valutaer. Rapporteringen i henhold til forskriften bør tilpasses de opplysningspliktene institusjonene har etter nevnte og andre ordninger.

Direktivet inneholder ingen definisjon av hva som er betydelige risikokonsentrasjoner. Heller ikke den nevnte nordiske arbeidsgruppen har kommet med en anbefaling her. Også her må Kredittilsynet komme tilbake til spørsmålet i rapporteringsskjemaet og tilhørende veiledning.

**Paragraf 3** i forskriftsforslaget omfatter rapportering av transaksjoner og engasjement som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-8 første ledd, jf. konglomeratdirektivet artikkel 8 nr. 2 og forsikringsgruppedirektivet artikkel 8 nr. 2. I samsvar med direktivene avgrenses rapporteringsplikten til signifikante transaksjoner og engasjement. Dette er i tråd med Finansdepartementets uttalelse i Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) på side 31. Konglomeratdirektivet bestemmer at en signifikant transaksjon eller et signifikant engasjement i mangel av en annen felles definisjon skal være en transaksjon eller et engasjement som beløpsmessig overstiger 5 prosent av det samlede kapitalkravet for konglomeratet. Grensen foreslås gjennomført i § 3 andre ledd. Kredittilsynet antar at grensen bør regnes ut fra nominelle beløp. Siden betegnelsen finansielt konglomerat ikke brukes i lovverket, og det er bestemt at samme tilsyn skal føres med alle finansielle grupper uavhengig av om de er finansielle konglomerater eller ikke, fremmes det forslag om at grensen regnes ut fra kapitalkravet for "gruppen av foretak som faller inn under § 1 første ledd". Det er disse foretakene som er undergitt kapitalkrav i finansieringsvirksomhetsloven og verdipapirhandelloven.

Når det gjelder frist for innsendelse av rapporteringsskjema, legges det opp til at eksisterende fristregel for forsikringsselskap videreføres for alle institusjoner, jf. utkastets § 4, slik at rapportering skal skje etter utløpet av hver regnskapsperiode. Frist for innsending er februar påfølgende år. Dersom Kredittilsynet har benyttet adgangen i § 2 andre ledd til å påby annen rapporteringshyppighet, vil andre frister gjelde.

Forslagets § 5 innarbeider forskrift om rapportering av kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer. Bestemmelsene i någjeldende forskrift videreføres uten endringer. Det foreslås ikke et eget liknende rapporteringsregime for forsikringsselskap. De vil følge de alminnelige rapporteringsreglene som fremgår av §§ 3 og 4.

I utkastets § 6 foreslås det at den nye forskriften trer i kraft 1. juni 2006, samtidig som gjeldende rapporteringsforskrifter oppheves. Det anses ikke å være behov for overgangsregler.

### **3. Internkontrollforskriften**

Internkontrollforskriftens fulle tittel er forskrift 20. juni 1997 nr. 1057 om klargjøring av kontrollansvar, dokumentasjon og bekreftelse av den interne kontroll. Forskriften er fastsatt av Kredittilsynet.

I Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) uttalte Finansdepartementet på side 13:

”Konglomeratdirektivet berører norske regler om kapitaldekning, store engasjementer, internkontroll og konserninterne transaksjoner. Direktivet berører sentrale bestemmelser for regulering av foretakenes finansielle situasjon, blant annet om internkontrollordninger og risikostyringsprosesser. Departementet legger til grunn at disse bestemmelsene kan gjennomføres ved endringer i internkontrollforskriften (forskrift 20. juni 1997 nr. 1057). Departementet vil i den forbindelse vurdere om internkontrollforskriften bør suppleres med bestemmelser om at konsernledelsen, eller eventuelt ledelsen av et finansielt konglomerat eller forsikringsgruppe eller tilsvarende gruppe, plikter å påse at bestemmelsene i internkontrollforskriften oppfylles også på gruppeplan.”

I Kredittilsynets høringsnotat som Finansdepartementet sendte på høring 16. februar 2004, heter det om internkontroll:

#### **”7.2 Norske regler**

De krav som fremgår av direktivet, er blant de krav som stilles til norske regulerte enheter. Gjennom internkontrollforskriften av 20. juni 1997 nr 1057 har styret og daglig leder i institusjonene fått et forskriftsfestet ansvar for kontroll med internkontrollen. Internkontrollforskriften krever også at det skal foreligge ajourholdt dokumentasjon over kontrolltiltak.

Kredittilsynet antar at det ikke vil være heldig å innta de kravene som er nevnt spesifikt i direktivet i forskrift om internkontroll. En spesifisering av typer kontrolltiltak vil fort kunne oppfattes som et uttømmende krav. Det vil kunne oppstå spørsmål ved om kravene til internkontroll i direktivet er implementert i norsk lovgivning. Det må i en slik forbindelse kunne vises til alminnelige krav til sunn og forsvarlig styring av norske regulerte enheter, og kravene til kontroll og dokumentasjon i internkontrollforskriften.

Kredittilsynet er av den oppfatning at kravene i direktivets artikkel 9 er oppfylt i det norske regelverket når det gjelder innhold. Forholdet til internkontroll ved flere selskaper i konsern er etter det [Kredittilsynet] kan se ikke uttrykkelig berørt i

internkontrollforskriften. I veiledningen til forskriften (Kredittilsynets rundskriv nr 16/2003) uttales imidlertid på side 3 tredje avsnitt:

*”I konsern har styrene i de enkelte datterselskapene ansvaret for at forskriftskravene oppfylles i hvert enkelt selskap. Det vil likevel være naturlig at konsernstyret holder seg orientert om det etablerte styrings- og kontrollapparat og prosessene i tilknytning til dette i datterselskapene. På den måten kan styret vurdere om internkontrollen blir ivarettatt i tråd med forskriftens formål i konsernet som helhet.”*

Det kan reises spørsmål om dette vil oppfylle det implisitte kravet i konglomeratdirektivet om at krav til internkontroll skal gjelde på konsolidert basis. Kredittilsynet er imidlertid av den oppfatning at det bør tas inn en konsolideringsbestemmelse i internkontrollforskriften.”

Kredittilsynet foreslo den gang at internkontrollforskriften § 1-1 fikk et nytt andre ledd som skulle lyde:

”Kravene i denne forskriften skal gjelde på konsolidert basis for selskaper konsolidert etter reglene i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 første ledd.”

Dette forslaget fastholdes, men slik at henvisningen til første ledd strykes, og det føyes til at konsolideringsplikten også kan følge av verdipapirhandelloven § 8-12.

Internkontrollforskriften § 1-1 bestemmer at forskriften gjelder for banker, forsikringsselskap, finansieringsforetak, børser og autoriserte markedsplasser, verdipapirforetak, forvaltnings-selskap for verdipapirfond, pensjonskasser og pensjonsfond (både private, kommunale og fylkeskommunale), oppgjørssentraler, verdipapirregistre og e-pengeforetak. Selskapet i spissen av et finansielt konglomerat, en forsikringsgruppe eller tilsvarende gruppe faller ikke nødvendigvis inn under denne oppregningen. Ansvaret for å påse at internkontrollforskriften er oppfylt, ligger i henhold til forskriftens § 2-1 til foretakenes styre. Kredittilsynet antar at forskriften bør presisere at ansvaret for å påse at internkontrollforskriften er oppfylt i et finansielt konglomerat, en forsikringsgruppe eller tilsvarende gruppe, bør ligge hos styret i foretaket i gruppens spiss. Kredittilsynet foreslår at forskriften tilføyes en ny § 2-3 som kan lyde:

I selskaper som skal foreta konsolidering i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 eller verdipapirhandelloven § 8-12, har styret og daglig leder i foretaket med den største eierandelen ansvaret for at denne forskriftens krav er oppfylt på konsolidert basis. Har de største foretakene like stor eierandel, har de alle ansvar for å påse at forskriftens krav er oppfylt.

#### **4. Diverse forhold**

##### **4.1 Forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak**

Kredittilsynet foreslo i forrige høringsnotat at forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak ble endret slik at § 7 tredje ledd fikk en ny bokstav c slik at det ved beregning av ansvarlig kapital ble gjort

fradrag for bokførte verdier av enhver form for ansvarlig kapital i forsikringsselskap. Forslaget ble frafalt av Kredittilsynet i brev datert 14. april 2004 til Finansdepartementet.

#### **4.2 Forskrift om identifisering av finansielle konglomerater**

Kredittilsynets opprinnelige forslag til forskrift om identifisering av finansielle konglomerater bortfaller som følge av at begrepet finansielt konglomerat ikke brukes i lovgivningen og heller ikke er foreslått brukt i forskrift.

#### **5. Økonomiske og administrative konsekvenser**

Forskriftsforslagene gir hjemmel for å pålegge institusjoner under tilsyn og enkelte andre foretak nye rapporteringsplikter. I arbeidet med å nedfelle rapporteringspliktene i detalj, bør det legges betydelig vekt på utforme reglene slik de ligger så nær som mulig allerede eksisterende rapporteringsplikter. Trolig kan flere av de nødvendige dataene allerede hentes ut av Kredittilsynet fra ORBOF og FORT. Enn videre må det ses hen til nytte/kostnads-vurderinger slik at institusjonene ikke pålegges å gi informasjon som er av liten tilsynsmessig verdi.

For Kredittilsynet vil det foreslåtte rapporteringsregimet under enhver omstendighet være ressurskrevende i en viss grad.

#### **6. Oversikt over forslag til forskrifter og forskriftsendringer**

##### **6.1 Ny forskrift om anvendelse av kapitaldekningsregler på konsolidert basis**

Forslag til ny forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis følger som vedlegg 1.

##### **6.2 Ny forskrift om plikt for finansinstitusjoner, verdipapirforetak m.fl. til å rapportere om risikokonsentrasjoner og eksponeringer mot deltakende og tilknyttede foretak mv.**

Forslag til ny forskrift om plikt for finansinstitusjoner, verdipapirforetak m.fl. til å rapportere om risikokonsentrasjoner og eksponeringer mot deltakende og tilknyttede foretak mv., følger som vedlegg 2.

##### **6.3 Forskrift av 20. juni 1997 nr. 1057 om klargjøring av kontrollansvar, dokumentasjon og bekreftelse av den interne kontroll**

###### **§ 1-1 nytt andre ledd skal lyde**

Kravene i denne forskriften skal gjelde på konsolidert basis for selskaper konsolidert etter reglene i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 eller verdipapirhandelloven § 8-12.

###### **Ny § 2-3 skal lyde:**

I selskaper som skal foreta konsolidering i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 eller verdipapirhandelloven § 8-12, har styret og daglig leder i foretaket med den største eierandelen ansvaret for at denne forskriftens krav er oppfylt på konsolidert basis. Har

de største foretakene like stor eierandel, har de alle ansvar for å påse at forskriftens krav er oppfylt.

## **VEDLEGG 1: Forslag til ny forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv.**

Fastsatt av Finansdepartementet [dato] med hjemmel i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 og verdipapirhandelloven § 8-12. Jf EØS-avtalen vedlegg IX nr. 12c (direktiv 98/78/EF endret ved direktiv 2002/87/EF), nr. 14 (direktiv 2000/12/EF endret ved direktiv 2000/28/EF og 2002/87/EF), nr. 30a (direktiv 93/6/EØF endret ved direktiv 98/31/EF, 98/33/EF og 2002/87/EF) og nr. 30e (direktiv 2002/87/EF).

### **§ 1. Virkeområde**

(1) Denne forskriften gjelder banker, finansieringsforetak, forsikringsselskap, holdingselskap i finanskonsern, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og holdingselskap som nevnt i verdipapirhandelloven § 8-12 første ledd nr. 3.

### **§ 2. Definisjoner**

(1) Finansiell gruppe: Gruppe av foretak som dannes ved at institusjoner som nevnt i § 1 første ledd, har en kapitalinteresse i eller er underlagt felles ledelse med et annet norsk eller utenlandsk foretak

(2) Kapitalinteresse: Interesse som definert i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav h

(3) Felles ledelse: Felles ledelse som definert i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav i

(4) Tverrsektoriell finansiell gruppe: Gruppe som i tillegg til å omfatte banker, finansieringsforetak, verdipapirforetak og/eller forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, også omfatter forsikringsselskap

### **§ 3. Konsolideringsplikt**

(1) En institusjon som nevnt i § 1 første ledd skal foreta konsolidering etter forskriften her når den har en kapitalinteresse i et annet foretak eller er underlagt felles ledelse med et annet foretak.

(2) Plikten til å foreta konsolidering gjelder også for institusjon som er holdingselskap i delkonsern, og for samarbeidende gjensidige forsikringsselskap og tilsvarende gruppe som ikke er hierarkisk oppbygd på eiersiden.

(3) Kredittilsynet avgjør i tvilstilfelle om konsolideringsplikt foreligger etter paragrafen her.

(4) Kredittilsynet kan bestemme at konsolidering skal foretas ved eierandeler ned til 10 prosent når eierdeltakelsen er å anse som en videreføring av en finansinstitusjons egen virksomhet.

(5) Kredittilsynet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra konsolideringsplikten etter paragrafen her.

#### § 4. *Konsolideringsprinsipper*

(1) Ved konsolidering av datterselskap skal det legges til grunn konsernregnskap basert på prinsippet om full konsolidering. Ved konsolidering av annet enn datterselskap skal prinsippet om forholdsmessig konsolidering legges til grunn. Kredittilsynet kan i det enkelte tilfellet beslutte at et datterselskap skal konsolideres etter prinsippet om forholdsmessig konsolidering dersom det kan godtgjøres at de andre aksjonærene og obligasjonseierne er finansinstitusjoner eller verdipapirforetak med tilstrekkelig soliditet, samtidig som ansvarsforholdet mellom aksjonærene og mellom obligasjonseierne er tilstrekkelig fastslått. Konsolideringen skal også omfatte forpliktelser utenom balansen.

(2) Aksjer i foretak eller institusjoner som omfattes av konsolideringen, skal elimineres etter samme prinsipp som benyttet ved oppkjøpsmetoden, slik at

- a) balanseført verdi av aksjene elimineres mot den tilsvarende egenkapitalen i institusjonen eller selskapet på rapporteringstidspunktet,
- b) mer- eller mindreverdier analyseres og fordeles på eiendeler og forpliktelser etter forsiktighetsprinsippet. Andre merverdier (goodwill) trekkes ut av balansen og inngår derfor ikke i den samlede ansvarlige kapitalen.

(3) Interne fordringer og gjeld, interne poster utenom balansen og interne inntekter og kostnader mellom de konsolideringspliktige institusjoner eller selskap skal elimineres.

(4) Minoritetsinteresser kan medregnes i den grad dette ikke er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften.

(5) Dersom en eiendelspost i et konsernselskap er sikret ved garanti fra et annet konsernselskap, skal det ved konsolidering kun beregnes kapitaldekning en gang av den garanterte eiendelsposten. Tilsvarende skal det ved konsolidering kun beregnes kapitaldekning en gang for garantiansvar som er kontragarantert av annet konsolideringspliktig konsernselskap.

(6) Ved konsolidering av utenlandsk foretak skal kursen som benyttes i selskapsregnskapet benyttes ved omregning av utenlandsk valuta til norske kroner.

(7) Verdivurderingsprinsippene i selskapsregnskapene for de operative selskapene skal legges til grunn.

(8) Ved beregning av ansvarlig kapital på konsolidert basis skal det tas hensyn til hvor effektivt den ansvarlige kapitalen kan overføres og gjøres disponibel på tvers av foretakene i gruppen, vurdert etter formålet til bestemmelser om kapitaldekning.

#### § 5. *Soliditetskrav på konsolidert basis i finansiell gruppe bestående bare eller hovedsakelig av andre institusjoner enn forsikringsselskap*

(1) Andre institusjoner som nevnt i § 1 første ledd enn forsikringsselskap, som har kapitalinteresse i eller er underlagt felles ledelse med andre slike foretak, skal foreta konsolidering etter reglene i forskriften her ved anvendelse av reglene i

- 1) forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og
- 2) forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak

og tilfredsstille minstekravet til kapitaldekning på konsolidert basis.

**§ 6.**     *Soliditetskrav på konsolidert basis i finansiell gruppe bestående bare eller hovedsakelig av forsikringsselskap og foretak som definert i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav d*

(1) Forsikringsselskap og holdingselskap i finanskonsern som har kapitalinteresse i eller er underlagt felles ledelse med annet forsikringsselskap, skal foreta konsolidering etter reglene i forskriften her ved anvendelsen av reglene i

- 1) forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og
- 2) forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmargin-kapital for norske livsforsikringsselskaper eller forskrift av 19. mai 1995 nr. 482 om solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper

og tilfredsstille både minstekravet til kapitaldekning og solvensmarginkravet på konsolidert basis.

**§ 7.**     *Soliditetskrav på konsolidert basis i tverrsektoriell finansiell gruppe*

(1) I tverrsektoriell finansiell gruppe skal den konsoliderte balansen som følger av § 4, henføres til henholdsvis bank/finansieringsforetaksvirksomhet, verdipapirforetaksvirksomhet og forsikringsvirksomhet. For hvert beregningsgrunnlag anvendes de soliditetskravene som gjelder for de enkelte virksomhetsområdene. For forsikringsdelen av gruppen skal det foretas beregninger både etter kapitaldekningsreglene, jf. § 6 nr. 1, og etter solvensmarginregelverket, jf. § 6 nr. 2.

(2) For alle virksomhetsområdene defineres ansvarlig kapital etter forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak. For forsikringsvirksomheten defineres i tillegg solvensmarginkapital etter forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norsk livsforsikringsselskaper og etter forskrift 19. mai 1995 nr. 482 om solvensmargin-krav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper.

(3) En tverrsektoriell finansiell gruppe skal oppfylle minstekravet til kapitaldekning på konsolidert basis.

(4) I en tverrsektoriell finansiell gruppe skal dessuten summen av (1) ansvarlig kapital for kredittinstitusjonsvirksomheten og verdipapirforetaksvirksomheten og (2) solvensmargin-kapital for forsikringsvirksomheten, begge beregnet på konsolidert basis, være tilstrekkelig til å dekke summen av (1) kravet til ansvarlig kapital for kredittinstitusjonsvirksomheten og verdipapirforetaksvirksomheten og (2) solvensmarginkravet for forsikringsvirksomheten, begge beregnet på konsolidert basis.

(5) Ved anvendelse av reglene om ansvarlig kapital som en institusjon har skutt inn i en annen institusjon, skal det skilles mellom ansvarlig kapital i institusjoner som eies av gruppens forsikringsselskap og ansvarlig kapital i institusjoner som eies av andre selskap i gruppen. Fradrag for ansvarlig kapital eid av forsikringsselskap i gruppen beregnes etter bestemmelsene for forsikringsselskap på bakgrunn av den delen av den ansvarlige kapitalen (før fradrag) på konsolidert basis som kommer fra forsikringsselskapene i gruppen. Fradrag for ansvarlig kapital eid av andre institusjoner i gruppen beregnes etter bestemmelsene for andre institusjoner enn forsikringsselskap.



**§ 8.    *Utfyllende bestemmelser***

(1) Kredittilsynet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gi nærmere bestemmelser om gjennomføring og avgrensning av denne forskriften.

**§ 9.    *Ikrafttreden mv.***

(1) Denne forskriften trer i kraft [1. juni 2006].

(2) Samtidig oppheves forskrift 25. mars 1991 nr. 214 om anvendelse av kapitaldekningsregler på konsolidert basis mv.

## **VEDLEGG 2: Forslag til forskrift om plikt for finansinstitusjoner, verdipapirforetak m.fl. til å rapportere om risikokonsentrasjoner og eksponeringer mot deltakende og tilknyttede foretak mv.**

Fastsatt av [Finansdepartementet/Kredittilsynet] [dato] med hjemmel i kredittilsynsloven § 4 og § 4b. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 12c (direktiv 98/78/EF, endret ved direktiv 2002/87/EF) og nr. 30e (direktiv 2002/87/EF).

### **§ 1. Virkeområde mv.**

(1) Denne forskriften gjelder for

1. Banker
2. Forsikringsselskap
3. Finansieringsforetak
4. Holdingselskap i finanskonsern
5. Verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning
6. Holdingselskap som nevnt i verdipapirhandelloven § 8-12 første ledd nr. 3
7. Filial av en utenlandsk institusjon som nevnt i nr. 1 til 3 og nr. 5

som er tilknyttet foretak av eller deltakende foretak i en annen institusjon som nevnt i nr. 1 til 7, eller tilsvarende utenlandsk foretak, eller som for øvrig er underlagt konsolideringsplikt etter forskrift eller enkeltvedtak gitt av Kredittilsynet.

(2) Plikter i medhold av denne forskriften kan pålegges foretak som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstavene e.

(3) Plikter i medhold av denne forskriften kan pålegges foretak som ikke er underlagt tilsyn av Kredittilsynet, og som er

- tilknyttet foretak av
- deltakende foretak i eller
- tilknyttet foretak av et deltakende foretak i

en institusjon som er omfattet av første ledd, dersom Kredittilsynet har bedt foretaket under tilsyn om å få opplysninger i henhold til denne forskriften, og disse ikke er utlevert.

(4) Med tilknyttet foretak menes foretak som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav f.

(5) Med deltakende foretak menes foretak som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 bokstav g.

(6) Kredittilsynet kan unnta foretak fra rapporteringsplikten fastsatt i denne forskriften når særlige grunner foreligger.

### **§ 2. Rapportering**

(1) Foretak som omfattet av denne forskriftens § 1, plikter hvert år å fylle ut rapporteringsskjema fastsatt av Kredittilsynet. De innrapporterte regnskapstall skal være for utgangen av året. Utfyllingen skal skje i samsvar med veiledning til utfylling av rapporteringsskjema.

(2) Kredittilsynet kan i særlige tilfeller bestemme annen rapporteringshyppighet enn den som er fastsatt her.

(3) Kredittilsynet kan også pålegge rapportering til myndigheter i andre stater som fører tilsyn med tilsvarende foretak som nevnt i § 1 første ledd nr. 1 til 7.

### **§ 3. Rapportering av transaksjoner og engasjement**

(1) Rapporteringen i henhold til § 2 skal når det gjelder transaksjoner og engasjement som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-8 første ledd, omfatte signifikante transaksjoner og engasjementer.

(2) Som en signifikant transaksjon eller et signifikant engasjement skal minst regnes en transaksjon eller et engasjement som beløpsmessig overstiger 5 prosent av det samlede kapitalkravet for gruppen av foretak som faller inn under § 1 første ledd.

### **§ 4. Frist for innsendelse**

(1) Rapporteringsskjema som nevnt i § 2 skal sendes Kredittilsynet etter utløpet av hver regnskapsperiode. Innsendelsesfrist for foretakene er utgangen av februar det påfølgende år.

### **§ 5. Særsilt om store engasjementer**

(1) Banker, finansieringsforetak, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning plikter hvert kvartal å fylle ut rapporteringsskjema fastsatt av Kredittilsynet om store engasjementer. Utfyllingen skal skje i samsvar med forskrift 23. april 1997 nr. 376 om tilsyn og kontroll med kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer og veiledning til utfylling av rapporteringsskjema.

(2) Kredittilsynet kan i særlige tilfeller bestemme annen rapporteringshyppighet enn det som er fastlagt her.

(3) Rapporteringsskjema skal sendes Kredittilsynet etter utløpet av hvert kvartal. Innsendingsfrist er 30 dager etter utløpet av kvartalet for verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og 45 dager etter utløpet av kvartalet for andre foretak.

(4) Rapportering i henhold til denne paragrafen kan pålegges andre foretak i samsvar med § 1 andre og tredje ledd.

### **§ 6. Ikrafttreden mv.**

(1) Denne forskriften trer i kraft [1. juni 2006].

(2) Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 22. oktober 2001 nr. 1709 om forsikrings-selskapers rapportering av eksponeringer mot konsernselskaper og tilknyttede selskaper og forskrift 10. desember 1997 nr. 1388 om rapportering av kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer.